

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an **60** coroane. — Pe șase luni
30 coroane. — Pe trei luni **15** coroane.
 Ziarul apare Marți, Joi și Sâmbăta

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada
 Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefranțate se refuză. —
 Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoeală =**Abonamentele și inserțiunile**

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Ro-
 mân», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Notificare și concurs

Potrivit decretului lege Nr. 11485/919 al Reservorului de culte și instrucțiune publică, școală noastră normală (secția pedagogică a seminarului «Andrei») va avea două cursuri cu cîte 4 clase. In clasa I conferioră se vor primi absolvenții clasei a IV pînă mară; in cl. II absolvenții de cl. I secundară ori de 6 clase primare; in clasa III absolvenții ai clasei II secundare și a. m. d.

Inserțiile se fac in fiecare zi pînă din 10 Octombrie st. n. 1919 la direcția unei seminariale.

Elevii acestei școli vor primi bursă și anume din fiecare clasă cîte o bursă de 2000 cor., iar altă 15 cîte o bursă de către 1000 corone.

Pentru conferirea acestor burse se publică concurs cu terminalul de 10 Oct st. n. Cererile se vor înainta direcției seminariale împreună cu următoarele documente:

1. Estras din matricula botezărilor (de la oficiul parohial).
2. Estras din matricula de naștere (de la matriculantul civil).
3. Atestat școlar din anul ultim.
4. Certificat medical că e sănătos.
5. Certificat despre starea materială a părinților.

Sibiu, din ședința consistorialui arhiepiscopal, ca senat școlar, înuită la 2 Oct. n. 1919.

Consistorul arhiepiscopal.

Program de lucru

X

In lucrarea noastră pentru întărirea bisericilor și prin ea și a neamului trebuie să dăm un loc de frunte, un loc de cinste instituțiunilor de caritate, instituțiunilor de binefacere. Toate vorbele noastre, toate lucrările noastre, toate plăṣuirile noastre să aibă la baza lor binele obștesc, binele comun, ajutorarea deaproapelui nostru în instituțiunile de binefacere.

Să ne inspirăm de dorința fierbințe de a face bine acolo unde e mai mare nevoie.

Gândul nostru este la instituțiunile de binefacere, la asiluri, la locuri, unde să aflu alinare durerile, unde să aibă îngrijire cei avisați la grijă altora, și aceia sunt, orfanii noștri, bătrâni noștri neputincioși și nenorociți din răsboiu.

Vom da semne de adeverății părintilor sufletești, de adeverății conducători, de adeverății îndrumători ai vieții poporului

nostru, dacă vom lua inițiativa, ca în fiecare comună să înființăm asile pentru cei avisați la ajutorul nostru al preotimii, la ajutorul poporului nostru.

Vom da dovezi de credinția noastră, de cunoșterea ai situației din zilele noastre, dacă ne vom pune din tot sufletul și din toată inimă noastră în fruntea migrării, tari în credință, că poporul ne va urma și vom da pilda de părinți ai orfaniilor, înființând un mic orfanotrof pentru orfanii eroilor noștri din acest răsboiu înfricosat.

Vom întâlni pretutindenea inimi calde când va fi vorba de acești orfani ai neamului, cari nicăieri nu vor avea mai bună îngrijire ca și în azilul din comună.

Un asemenea azil fătu că azilele dela orașe — și la orașe încă va trebui să facem azile pentru toate înțuturile, — un asemenea azil în comună are avantajul, că copiii pot fi mai bine îngrijiti din toate considerațiunile.

Orfanii trăiesc în mediu social, unde s-au născut, trăiesc sub ochii ruinei mai deaproape, nu sunt sunșii dintre alii, mai ușor pot fi provozați cu haine, cu cele de ale trafului, și cresc cu copiii din sat, cari au părinți și cari au milă multă pronunțată cu nenorocii și de o vîrstă cu ei.

Vom avea măngâierea, că facem bine orfanilor noștri și dezvoltăm în credințioșii milă față cu cei nenorocii și putem exploata toate ocaziunile în favorul nenorociiilor noștri.

Stim din experiența noastră, că cătă dârnicie este poporul la culesul curcurului, la cel al viilor, la seceru cătă dârnicie este pentru scopuri publice de binefacere.

Dacă se va pune epitropia bisericei în capul satului cu lista deschisă, și va aduna darurile benevolu, nu este om care venind cu carul încărcat, să nu arunce un shop de grâu, să nu dea un coș din curcur, sau o măsură din cada plină de must pentru orfanii neamului, pentru instituții sustinut în satul nostru.

Asemenea instituții să înființăm pentru văduve, pentru moșnegi, pentru nenorocii din răsboiu.

Vedem cum lucră alte neamuri. Susțin instituții de caritate pentru văduve, pentru bătrâni neputincioși, cari n'au pe nimăn, și cari nu pot fi dați prăda, ca se a drumul cerștelui.

Pentru asemenea oameni bătrâni și neputincioși să avem o casă caldă pe timpul ierniei, unde să aibă odată mânăcar pe o zi, mânăcar caldă, să aibă unde să doarmă, și din ce să se hrănească în neputințele lor.

Cu cătă măngâiere ieșe omul din un asemenea orfanotrof, din un asemenea institut de caritate, de binefacere unde vede oameni neputincioși mulțumiți, fericiti, îndestrelți, și cu cuvinte de laudă către cel prea inalt și de mulțumită către bunul Dumnezeu.

Asemenea instituții de binefacere să le aducem în legătură cu biserică, să le așezăm în apropiere de biserică, sub scutul, sub îngrijirea bisericii, căte ocaziuni ne da biserică pentru a apela la inimă bună a poporului, pentru a aduce jertfe pe altărul Domnului.

Aveam Dumineci și sărbătorile noastre, când vorbim poporului de cele plăcute lui Dumnezeu, aveam sărbători familiare, nunta, bozeul, tot ocaziuni de serbare imprenuate cu veselie, când e deschisă inima omului spre milostenie, avem ocaziuni de durere; masle, înmormântări, părstasuri, când inimă noastră, gândul nostru este la iubirii noștri răposări, și când pentru odihna sufletului lor aducem jertfe, la asemenea ocaziuni să adunăm pentru instituțiunile noastre de caritate, la asemenea ocaziuni să apelăm la inimă, la dărința poporului nostru, nu pentru lucruri lui necunoscute lucruri departe de viața lui, ci pentru orfanii noștri, pentru văduvele și neputincioșii noștri.

Când vor vedea credințioșii noștri că noi avem lângă biserică noastră asemenea instituții, când vor auzi cum în biserică căntă copiii orfani, nepoții și ruinele noastre, când vor vedea moșnegii bătrâni, razămați în cărji, urcând dealul spre biserică, și vor vedea, că acești bătrâni vin la sfânta biserică îmbrăcați, îngrijiti, mulțumiți, când vor vedea, că aceste frumoase lucruri se fac în legătură cu biserică și sub scutul ei, se fac acolo în comuna lor, atunci vor simți măngâiere nespusă în sufletele lor, și vor binecuvânta momentul când s'a înființat orfanotroful pentru copii orfani, când s'a înființat azilul pentru moșnegi neputincioși și pentru nenorocii din răsboiu.

Și noi preoții văzând asemenea lucruri frumoase vom fi măngâiați în sufletul nostru, că acestea noi le-am înființat și noi le conducem.

Și ne înălțăm sufletește la nivoul missiunile noastre de preoți ai neamului.

Vorbă înțelepte

Patru lucruri veselute ochii și mai ales: un cîmp împodobit cu flori, o apă carăgoare, un vin neamestecat și venirea prietenilor.

Circulară

către toate oficile protopresbiterale din Abrud, Bistrița, Câmpeni, Cetatea de peatră, Cluj, Dej, Lupsa, Mărăș-Osorhei, Regină, Târnava, Turda și Unguraș.

Cu 1 Octombrie a. c. st. v. intră în funcțiune consistorul ortodox român din Cluj, la care aparțin toate comunitățile din protopresbiteratul Abrud, Bistrița, Câmpeni, Cetatea de piatră, Cluj, Dej, Lupsa, Mărăș-Osorhei, Regină, Turda și Unguraș și din protopresbiteratul Târnavei comunitățile: Cucerida română, Cuștelnic, Deag, Fărău, Herepea maghiară, Heria, Selcud, Sânbenedict, Șilea maghiară și Spălnacă.

Deoarece comunitățile care aparțin aceluiași consistoriu dela ziua amintită vor avea să stea în corespondență cu consistoriul din Cluj, onoratul oficiu protopresbiteral este prin această îndrumătură, ca nouăle conscripții ale veniturilor preoțești ordinate cu circularul consistorial Nr. 5207 Bis. dela 30 Iulie, să le adrezeze consistoriului din Cluj, tot după normele din acel circular consistorial.

Sibiu, la 3 Octombrie 1919.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,
arbhir. vicar arhiepiscopice.

Mateiu Volceanu m. p.,
asesor cons. ref.

Unificarea organizației noastre bisericești

De: Dr. Gheorghe Comșa.
(Fine).

In cadrele comparației dintre cele două biserici am făcut unele observări cu privire la modificările și respectivele întregiri reclamate de Statutul Organic. Toate părerile acestea tind în direcția, ca clerul român să sită drepturile cari îl revin după canoane. Poate, că în privința proporției pe lângă care se vor admite laicii în corporațiunile bisericești încă aș putea emite părere, că probabil se va accepta proporția egală cu o mică prevalență a clerului, dar nu trebuie dat uitării, că în cazul acesta credințioșii biserici ardeleni vor suferi o restrângere a drepturilor căștigăte. Circumspectia va să deci să implice situația.

Mai expun câteva păreri privitor la unificarea organizării. La alegeri ar trebui să se procedeze după protopopiate. În scopul acesta e necesar să se facă o arondare cătă mai rațională. Chestiunea revizuirii societăților bisericești ar trebui delegată în competența protopresbiteratului. E reclamată împrejurarea, ca todeaua din cler să fie prezidentul corporațiilor bisericești. Să se normalize mai de-apropos disciplina bisericească și procedura corăspunzătoare judecătoriească pentru menținerea unității a disciplinei. În genere se impune în mod imperios ca întreaga organizare unitară să se codifice la un loc, căci bună orără în biserică ardeleană ne lipsește un atare codice. Statutul organic provăzut cu diferite explicări întregitoare iar în temeiul acestei legi fundamentale a bisericii, sunt mai multe regulamente în vigoare. Codificarea într-un mănușnicu-neare fi de cel mai mare folos. Pe lângă o ediție nouă și corăspunzătoare a canonoanelor încă este o necesitate.

Codicele amintit ar fi să se întăriceze în legile țării. Astfel biserică or-

odoxă a regatului român ar avea un organism unitar plin de viață. De sine înțeles, că ar exista mai multe provincii mitropolitane, care ar avea atribuțiunile cuprinse în punctele 2 și 3 ale §-ului 154 din Statutul organic, așa că ar conduce trebile bisericești, școlare și fundaționale din întreaga mitropolie a provinciei și ar alege pe mitropolit și asesorii consistoriului metropolitan.

Pe lângă congresele provinciilor mitropolitane ar fi să se organizeze și un congres național bisericesc regnicular, care are atribuția să se îngrijească de susținerea spirituală religioanei și autonomia bisericii ortodoxe române din întregul regat. Președintele acestui congres ar fi mitropolitul primat iar membrii s-ar recruti din reprezentanții ai congreselor provinciale.

Congresul bisericesc regnicular i-ar reveni atribuția de a reguli felul de conducere al afacerilor bisericești, școlare și fundaționale. Numai el ar putea face schimbări în organizația unitară a bisericii. Acest congres ar fi să alegă și pe mitropolitul-primat întrucât episcopii nu se vor alege prin sinodul episcopal, sau după modalitatea arătată de părintele Ioan D. Petrescu.

IV. Biserica și Statul

Biserica ortodoxă română cu tot dreptul așteaptă, ca statul să-i dea mână de ajutor spre a-și pregăti organizarea uniformă. Reprezentanții legali ai bisericii noastre au nădejdea, că vor putea înăpăta unificarea cu conlucrarea statului. Statul în conlucrarea aceasta nu are cheamăre de a face, ca biserică să fie asemnată unor interese de altă natură, pentru că în cazul acesta «biserica își slăbește legătura cu scopurile inherente ființei sale, constițuind chemării ei mari adoroare, viata și usucă treptat, ca unei plană căreia își se lumina și căldura soarelui».

Biserica cere deci autonomie fiind aceasta o instituție canonicoă. Corpurile legiuitorale de bunăseama vor ţine seama de acest fapt. Biserica va avea să crească caracterul integre, căci numai acestea vor putea închegă un edificiu tracic al statului român unit. «Fără Îndoiul sănătatea reformelor agrare drepte, legile judiciare înalte, organizările economice și militare puternice, dar să nu se piardă din vedere, faptul, că tocmai pentru acestea se cer suflete pline de bărbătie și energie morală, accesibile pentru cultură și muncă săruitoare, pentru dreptate și disciplină; se cer caractere capabile de fapte ale iubirii frântă de cumpăt, de abnegație și jerife în toate clasele poporului de sus până jos; căci fără de asemenea suflete: intențiile cele mai bune se zădărăcesc, legile nu pătrund, organizațiile statului locului, contractele se calcă în picioare, atențatele se înmulțesc, puscarile se umplu de hotă, spitalitele de bolnavi și... orizontul țării întregi se întunecă!»

Au citat anume această caracterizare frumoasă a rolului bisericii pentru stat și țarincă ar citi-o, se poate pătrunde de importanță bisericii în special pentru viitor. Trebuie să accentuem de cără des, că numai o biserică liberă poate sfârâna capul curentelor subversive, îndepărtate atât împotriva statului căt și a bisericii.

* Dr. N. Bălan: *Chestiunea bisericească din România și autonomia bisericii noastre*. Sibiu 1910 pag. 7.

† Dr. Bălan: *Ibid.* pag. 33.

De aceea e bine a atrage elementul laic că mai tare în cadrul organizației bisericești și sprijinul statului tocmai asupra laicilor va avea cea mai beneficătoare înălțări, căci această vor vedea cumca statul, puterea lumească favorizează necesitățile spirituale ale omului. Biserica prin sprijinul cel-primejde delă stat va putea să lupte împotriva indiferentismului religios în clasele orașenești, și astăzi, ca-de-acolo răsări toate boala spiritului contemporan.

Bărbății de stat români au de bună-seamă cunoștință despre influența statului în Rusia și vechiul regat asupra bisericii. Stîm ce rol avea oboer-procurorul în Rusia. Controla lucrările Sf. Sinod, prezente proiecte de lucrări, de el atâtă cu stirea lui sănătății funcționarii laici din administrația bisericească etc. Oboer-procurorul stabilea până și penizele unor funcționari. Nu mai vorbim de rolul ministrului de culte în afacerile bisericii din vechiul regat. Spunem numai, că suntem cei mai bucurioși să vedem cum se va înălță prin unificarea organizației bisericești sistemul, care a admis să se amestice cineva în rosturile bisericii din motivul, că e deputat sau senator.

Alcătuirea unitară a organizației noastre bisericești se va face după principiul proclamat de marele bărbat de stat Cav. Valeriu la anul 1860: «Libera Chiesa in libero Stato», adeca biserica liberă în stat liber.

Să nu uităm, că niciodată tendența statului de a absorbi terenul de activitate culturală a bisericii, nu vădese semne îmbucurătoare. E drept, că statul are puterea să ajute unele concepții religioase și morale clădite pe oare-care sisteme filosofice; poate să lase ca acele concepții să se valideze în mod egal cu religiunile pozitive, ba chiar să le înlocuască. În fața unei asemenea apariții cel mult despre ideea statului laic indiferent poate fi vorba.

Aveam totușă nădejdea, că biserică noastră va fi păzită de asemenea incercări, fiind ea chemată ca în baza libertății sale izvorată din principiile evanghelice și canonice, să propoveadă lui Dumnezeu pe pământ.

Acacea e nădejdea noastră, la care înținem morții și dorim să fie căt mai curând realizată. Dorim în sfârșit ca unificarea organizației bisericești să precedeze pe cea a statului, iar urmând să aceasta, — ca fai ai bisericii și statului român tot mai bine să ne fie.

Campania electorală în Ardeal

Candidaturile de la Sibiu. — Atitudinea socialiștilor.

Comitetul central electoral al partidului național lucrează acum la fixarea definitivă a candidaților oficiali al partidului în alegerile pentru Constituția, după propunerile făcute de organizațile județene.

Pentru județul Sibiu aceste candidații s'au și fixat astfel:

La alegerile pentru adunarea deputaților, dnii Octavian Goga în cercul Răřani, Constantin în cercul Miercurea, Ioan Lupu în cercul Săliște, I. Lăpuștanu în cercul Nocril și Lucian Borcea în cercul Sebeșului.

La alegerile pentru Senat candidații părintele Nicolae Ivan în cercul Sibiu, d. Octavian Rusu în cercul Răřani și d. Ilie Beu în cercul Sebeșului.

Pentru cele două locuri de deputat ai orașului Sibiu, partidul național nu va pune candidații, fiind rezervate reprezentanților sași.

Partidul socialist din Ardeal tot n'a fixat încă atitudinea sa în alegeri.

E mai mult ca probabil că dacă starea de asediu și cenzura nu vor fi ridicate, socialiștii nu vor candida în alegeri. O hotărâre în această privință se va lua zilele acestea în comitetul executiv al partidului.

Dacia.

Alegerea mitropolitului din Sibiu

Episcopul Miron Cristea sau părintele

Nicolae Bălan?

La sfârșitul acestei luni se va face la Sibiu alegera Mitropolitului ortodox al Ardealului, Bânatului și jumătății ungurești, în locul decedatului, — dar mai puțin regretului — Vasile Mangra.

In vederea acestei și început acum câteva zile, alegerile deputaților clerici și mireni ai dierelor județe, care conform cu organizarea statutului bisericesc al lui Andrei Șaguna, vor alcătui congresul destinat să proclame la Sibiu, pe nouă mitropolit.

De data aceasta, luptă în alegerile pentru congresul de la Sibiu și mai înversuală ca oricând. Cel doilă candidat, vor fi episcopul Miron Cristea și părintele Nicolae Bălan. Episcopul Miron Cristea, care păstrează acum în „dieceza” Caransebeșului, se bucură de autoritate, stătă printre preotii și printre fruntași ardeleani pe care îl interesează chestiunile bisericești. Episcopul Miron Cristea mai are bineînțeles și sprijinul cercurilor oficiale. Părintele Nicolae Bălan, fost profesor la Seminarul teologic și catalogar de curând de către episcopul Papp Aladár, are multă popularitate printre preoțimea târănească și reprezentă — el însuși fiind foarte târnă — un curent nou în lumea bisericășă. Aceasă atitudine a și făcut pe mulți dintre conducătorii politicei ardelene să se temă de perspectiva unui partid clerical, despre care a pomenit în treacăt, și d. Vasile Goldiș în expunere pe care a făcut-o la întâlnirea ce s'a înțunit acum câțiva timp la Arad.

Oricum alegera pasionașă opiniia publică de dincăoare de Carpați, unde chestiunile bisericești produc mult mai mult interes ca în vecinătatea Regatului.

Dacia.

Ardealul și politica economică

O declaratie a d-lui Mihail Popovici

„Izbânda” a publicat zilele trecute după ziua ungar “Des. Hirlap”, care apără la Dej, și care că un consorțiu finanțat englez a cumpărat fabrica de sodă de la Uioara și minere de fier din Hunedoara urmând tratarea patru cumpărăre și altor mine de cărbuni, uram, fier, aur, etc.

Commentând situația „Izbânde” remarcă că cerea semnificativă a oficialității ardelene care nedesmință situația, însă a se înțelege că ea este adeverită.

În cazul acesta însă opinia publică are tot de dreptul să se alarmeze și să se întrebe nedumerită pentru ce Consiliul Dirigent n'a lăsat să facă același lucru ca și un simplu consorțiu financiar străin.

Cauza ar fi intervenția occultă a unor personaliști ardelene care au pretins cedarea unui număr oricare de acțiuni, în seama unor interese particolare.

Bineînțeles că afacerea prezentată în lumenii destănuirilor ziarului „Izbânda” este de natură a alarmează și a aduce o criză publică și a arunca oare cum discredital asupra Consiliului Dirigent care a lăsat să se comită această adeverită criză națională față de industria Ardealului care trebuie să rămână românească.

Pentru aceasta am căutat să vedem pe d. Mihail Popovici, directorul resortului industrial din Consiliul Dirigent din Sibiu, care ne a declarat următoarele cu privire la cele publicate de „Izbânda”.

— «E drept că am auzit și noi că anume consorții străini, încearcă să cumpere acțiunile întreprinderilor industriale particulare din Ardeal. Nu vă pot spune însă, dacă această cumpărare s'a făcut sau dacă ea se tratează numai. Ceea ce vă pot afirma însă, este că autoritățile românești nu sunt cu nimic amestecate în această vânzare pe care de altfel nu o pot impiedica. Întreprinderile fiind după cum v-am spus, particulare. Ceva mai mult chiar, dacă cumpărarea se va face, ea va avea loc pe piețele străine și deci

în afară de putința intervenției autorităților noastre.

— Publicul însă n'are dreptul să se alarmeze deoarece, oamenii politici din Ardeal, sunt fericiți să nu se abâsească un singur pas delă programul naționalizării industriilor din Intreaga Românie mare, și dacă se găsesc străini care să profite de turburările actuale pentru a încerca acapararea industriei noastre, să fie siguri că fac un gest riscat, deoarece politica noastră economică nu va permite să fie influențată de nici un interes străin oricare ar fi suma sacrificată pentru subjugarea noastră economică».

— În ceeace privește insinuarea cauzelor pentru care n'a fost posibilă transarea afacerii de către Consiliul Dirigent es este falsă și propune designer din opinie care să interese să distredizeze în ochii opiniei publice, perfect acord de vederi ce există între toți birbeișii politici din Ardeal pe calea politicei noastre economice și industriale.

Vitorul.

Stirile zilei

Taxa școlară. Dela Consiliul Dirigent s'au stabilite taxele școlare. Didactic clasele inferioare de 60 de lei cele superioare 80 lei pe an. Pe lângă acestea se mai solvătează la înscriere: Taxa de înscriere 10. Fondul de pensiune 6, pentru mijloaciile de învățământ b, programul școalei 3, biblioteca 2, fondul disponibil al școalei 1, premiu recușnic etc. 1 leu.

Pentru introducerea elevilor în literatură se sistemează la fiecare școală societate de lectură sub conducerea unui profesor. Tot sub conducerea profesorilor se aranjează excursii școlare în și afară de oraș.

Școlare. La cursul teologic în seminarul nostru arhiepiscopal s'au făcut primele în sedința bisericășă de Marșal în 17 Septembrie a. c. și au fost primiți la locul primii candidați, care au examenul de maturitate din gimnaziu, la locul al doilea candidați cu 4 clase din școalele medii, caruia cursul pedagogic și testimoniu de calificare preotescă, în fine tinerii cu 7 și cu 6 clase gimnaziale, cu condiția de a face supletele clase VIII, și astfel a-și completa studiile din școalele medii.

Sunt deci primiți cu examen de maturitate candidați:

1. Nicolae Pampu din Arpașul de sus.
2. Traian Breazu din Laz.
3. Nicolae Fioca din Răhău.
4. Georgiu Onițiu din Găbăud.
5. Georgiu Micu din Vima-Mare.
6. Nicianor Filip din Reciu.
7. Ioan Rusu din Buzău.
8. Vasile Fofeldea din Răhău.

Candidați cu 4 clase din școalele medii, cu pedagogie și cu examen de calificare învățătorescă:

1. Eugen Bologa din Marpod.
2. Ioan Roth din Săcăstă.
3. Angel Ardeleanu din Brădățel.

Candidați cu 7 clase școlare:

1. George Russu din Sfânta-Buzău.
2. Cu VI clase școlare:
3. Septimiu Brotea din Mateiaș.
4. Valeriu Boeriu din Grid.
5. Virgil Nastea din Șinca-nouă.

Înscrierile se vor face în săptămâna aceasta, ca lecțiile să se poată incepe regulat în săptămâna viitoare Luni în 23 Septembrie a. c.

Școlara. În secțiunea pedagogică a seminarului nostru arhiepiscopal se mai fac primele și înscrierile încă până Vineri, în 10 Octombrie a. c. st. n. (27 Sept. st. v).

Cererea de primire sunt a se adresa la direcționea seminarului însăcute cu documentele cunovicioase: Carte de botez, act de naștere, act de naștere civil, testimoniu școlar și testimoniu della medic.

Pentru elevi sunt 15 burse complete (întrăge de către 2000 coroane și 15 de jumătate către 1000 coroane).

În anul acesta se continuă cursul superior, în sensul legilor din vigoare și cel inferior își și, dacă vor fi elevi în număr de ajuns.

Atragem atenția publicului românesc asupra acestui institut al bisericii noastre, unicul de asemenea categorie aici în Sibiu, chemat

președinte învățători pentru scoalele bisericile și pentru cele ale statului.

Preoțimea noastră e chemată să îndemne tinerimea la îmbrățișarea carierei de învățător, menite a crește cetețănilor viitorii ai României Mari.

Furt. S'a furat o iapă roșie de 10 ani, la piciorul stâng din dărăpt Impedeață.

S'a furat un car (trăsură pentru un cas) vopșit galben. S'a mai furat hamuri, cu sit de arcuri.

Carte de bucate. Cea mai bună carte de bucate a apărut sub titlu de *Poftă Bund*, parte III și IV, de Zotti Hodop. Prețul unui exemplar este 5 coroane. Volumele amândouă, cu 10 cor., se pot cumpăra la autoara, în Sibiu, Wintergasse 11, etaj 1.

Fond de 100.000 Lei

pentru mobilă târănești de lux și pentru tezuturi artistice românești.

Fînd datorină noastră de a scoate din saloanele românești mobiliele de lux și școafurile (tolurile, coșovorele), confecționate de străini și cu motive străine, distinsul maior de C. Mărgăritescu, credă, că scopul în această direcție se va putea ajunge, cu multă usurință dând miliionele de Români din România Mare conținută în toți și în creașa unul fond de 100.000 Lei, din care să se sprijinească cel ce se vor îndeletni cu aceasta specialitate de industrie națională.

Înălță scrisoarea din mai, adresată președintelui Reuniunii meseriajilor sibieni în această cauză:

Mult prea stimate Dile Tordășanu,

Cetind lucrarea D-tale *Agonizarea bănească*, am reșinjat reninând întregă vrednicia românească, o energie și o cultură nerecreută. Felicit mișcarea, care are pe un astfel de om. Aș dori să înfînteze și eu un fond, care să poarte numele luibunul meu Tată, Constantin C. Mărgăritescu, decedat la 15 Mai 1919 în Focșani. Cu puteri decocamătă modeste, sper să sporesc totuși cu unu sper se folosească și a 2 lumiuri, adică împărțit în 2 secțiuni, Scopul 1. Mobilă târănești române, de lux, artistice, cu motive românești tradiționale, generale și caracteristice. Scopul 2. Scarpe (poluri) făcute artistice cu motive românești curate, colori vîl, liniști drăguște etc.

Doresc ca acest fond să capitalizeze întreg venitul până se ajunge 100.000 lei. Daică cineva dă mai mult se poate forma un fond ajutorat cu numele aceluia. După ce ajunge cifra de mai sus, de vecii vecilor va capitaliza 90% din venitul brut anual în folosul lui însuși. Voi contribui lunar căte 100 lei. Se va publica în darea de seama anuală mereu cifra la care s'a ajuns. Rog să se calcule în lei. Rog mai departe ca întreg fondul să se folosească numai Românilor naționaliști și democrați, muncitori și jertfători pentru neam.

Publicitatea că mai extinsă va accelera ajungerea scopului. Am onoare a Te salută.

Maior C. Mărgăritescu.

Concurs

Pentru ocuparea aloc 9 profesori la liceul român gr-oriental din Brad «Avram Iancu» pentru următoarele catedre:

1. Limba franceză și română, 2. Geografie și istorie naturală, 3. Matematică și fizică,
4. Gimnastică, cant și muzică instrumentală,
5. Limba latină și greacă, 6. Matematică și geografie descriptivă, 7. Limba latină și română,
8. Limba germană și română, 9. Desenul liber.

Salarele profesorilor sunt cele prescrise de legile și ordonanțele din vigoare ale statului român. Dela concurență să recere: a) să fie român de rel. gr-oriental, b) să aibă calificări recerute pentru profesorii dela licele conform legilor din vigoare, c) Cererile să se înainteze Comitetului gimnazial din Brad jud. Hunedoara în 30 de zile dela prima publicare în ziarul Telegraful Român.

În sedința comitetului gimnazial județul la 20/23 Iunie 1919.

Cornel Lazar m. p., I. Perian m. p., prospres. v.-președ.

notar.

„PLUGARIUL“

institut de credit și economii, societate pe acții în SĂCĂDATE.

Convocare.

Domnii actionari ai institutului de credit și economii «PLUGARIUL», societate pe acții în Oltăcădate, se invită, pe baza statutelor, la

a XX-a adunare generală ordinară,

care se va întâine în 19 Octombrie st. n. 1919, la 2 ore p. m., în localul institutului cu următorul

Program:

1. Raportul direcției și al comitetului de supraveghiere asupra bilanțului anului de gestiune 1917 și darea absolutorului.
2. Propunerea direcției și a comitetului de supraveghiere referitoare la împărțirea profitului.
3. Alegera direcției.
4. Eventuale alte propuneri anunțate direcției.

(318) 1-1

Domnii acționari sunt rugați conform statutelor să depună acțiile la cassa institutului, eventual la «Albină» în Sibiu sau «Andrei» în Răsăriș.

Să cădăte, în 1 Octombrie 1919.

Direcția.**Activă. Bilanț general la 31 Decembrie 1918.****Pasivă.**

	K f		K f
Cassa în numărăt	38,279,22	Capital social	50,000,-
Cambii escomitate	60,975,50	Fond de rezervă	18,758,63
Imprumuturi pe obligații	27,982,-	Fond de binefaceri	1,400,-
Albina cont-current	165,773,36	Depuneri spre fructificare	224,731,97
Efecte	6,989,-	Dividendă neridicată	1,385,-
Mobilier	250,-	Profit curat	6,048,79
Interese transitoare restante	2,075,31		
	302,324,39		302,324,39

Cheltuieli.**Profit și Perdere.****Venituri.**

	K f		K f
Interese de depunere	6,014,-	Interese de escompt	5,301,91
Salare	1,400,-	Interese după obligații	5,412,24
Spese: Chirie, incălzi, tipărituri	40,868	Interese de cont-current	4,584,30
Dare direcții și aruncuri	1,441,63	Provizuni	14,70
Profit curat	6,048,79		
	15,313,15		15,313,15

Să cădăte, la 31 Decembrie 1918.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Ioan Bucur m. p.

Ioan Stanciu m. p.

Ioan Jordachie m. p.

Dr. Ioan Fruma m. p.

Ioan Georgescu m. p.

Toma Măhăra m. p.

Revăzut și aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Ioan Petrișor m. p., preș.

Toma Podea m. p.

Constantin Stefan m. p.

Ilie Stanciu m. p.

Ioan Moisincu m. p.

Nr. 313/1919

(278) 1-3

Pentru întregirea posturilor învățătoriști
dela scăolele confesionale din comunele mai
jose însemnate, se publică concurs cu termen de
20 zile dela prima publicare în «Tel. Rom.»

1. **Bucium-Cerb,** cu salar de 400 coroane
din repartiție, cvarțir și grădina în natură.

2. **Bucium-Muntari,** cu salar de 600 cor. din
repartiție, cvarțir și grădina în natură.

3. **Bucium-Poieni,** cu salar de 800 cor. dela
biserici, cvarțir și grădina în natură și lemne
de foc.

4. **Buningine,** cu salar de 600 cor. din re-
partiție, cvarțir și grădina în natură.

5. **Carpiniș,** cu salar de 1000 cor. dela bis-
erică, cvarțir și grădina în natură.

6. **Clurulesca,** cu salar de 600 cor. din re-

partiție, cvarțir în natură, relut de grădina 20
coroane și 2 stângini de lemne de foc.

7. **Sohar,** cu salar de 400 cor. din repart-
iție, cvarțir și grădina în natură și 2 stângini
lemn de foc.

8. **Valea Dosoului,** cu salar de 800 cor. din
repartiție, relut de cvarțir și grădina.

Întregirea de salar pentru toate posturile
se va cere dela stat.

Invățătorii aleși sănătator a conduce co-
piii în Dumineci și sărbători la biserică și a călă-
ciu el la sf. liturgie.

Cererile să se înainteze subsemnatului oli-
nici, în termenul arătat și să se prezinte în co-
mună spre a face cunoștință cu poporul.

Abrud, 20 August 1919.

Oficiul protopopesc ortodox român al frac-
tului Abrud.

Petrice Popovici,
protopopesc.

Nr. 15/1919 Școl.

(319) 1-3

CONCURS

Renunțând fostul catechet aplicat la șco-
lele din Clej dela postul său — prin aceasta
să publică concurs cu termen de 15 zile dela
prima publicare pentru ocuparea acelui post.

Emolumentele pentru cei cu calificăriune
academice sunt:

1. Salar fundamental	2,400 cor.
2. Bani de cvarțir	720 "
3. Adaus de scumpete	8,400 "
4. Adaus extraordinar	7,200 "
	18,720 "

iar pentru preoți cu calificăriune complecă:

1. Salar fundamental	2,400 cor.
2. Bani de cvarțir	720 "
3. Adaus de scumpete	8,400 "
4. Adaus extraordinar	2,480 "
	14,000 "

Cererile sănt a se înainta la consistorul
episcopal din Cluj în termenul deschis.

Nicolae Ivan
președintul consistoriului dieceza din Cluj.

Nr. 5251 Plen. (288) 1-3

Concurs

Pentru ocuparea unui post de referent
extraordinar sistematiz din nou în temeiul con-
clușului sinodal Nr. 74/1916 p. 10 în sensul ep-
tocresc al Consistoriului archiepiscopal, se publică
concurs cu termen de 30 zile dela datul
de față.

Emolumente sunt:

1. Salar fundamental Cor. 3200.—
2. Relut de cvarțir 30% dela salarul fun- damental.
3. Cvinvenții de căte 10% dela salar, con- form pragmaticei de serviciu, după anii impi- niți în slujba bisericii, cari nu pot fi mai mult de 2 cvinvenții.

4. Adaus de scumpete acordate funcțio-
narilor pe timpul răsobitorului, cari fac Cor. 8000.—

Dela concurenție se cere, să fie apă și de-
stoinici de a conduce referată financiară a unei
părți însemnate din resursă senatului episcopal
dovedind aceasta prin documente demne de
crezământ.

Preferiți vor fi cei cu praxă de contabilitate.

Cel numai care avea să ocupe postul cel
mai târziu la 1 Noiembrie a.c.

Sibiu, 2/15 Septembrie 1919.

Consistorul arhiepiscopal

Nr. 621/919 Prot. (281) 1-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoriști
in sensul hotărârii consistoriale Nr. 4814 școl.
a. c. la școală confesională din Boholț, Calbor,
Sărăcăia și Veneția de Jos, protopopescular Fă-
găraș se publică concurs cu termen de 15 zile
dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumente sunt:

1. Boholț, salar prescris de lege ce se plătește dela parohie 600 cor. restul dela stat
2. Calbor, salar prescris de lege plătit dela parohie 600 cor. restul dela stat, cvarțir și grădina în natură.
3. Sărăcăia, salar prescris de lege plătit dela parohie 600 cor. restul dela stat.

4. Veneția de Jos, salar prescris de lege
plătit din fondul școlar și dela stat, cvarțir și
grădina în natură.

Cel ales este dator a conduce Duminicea
și în sărbători elevii la biserică și a cănta cu ei
la liturghie și cu cei de rețetă.

Doritorii de a cupa unul din aceste po-
sturi să-și înainteze în termenul dat cu documen-
tele subsemnatului oficiu protopopescular având
a face și cunoștință cu poporul.

Făgăraș, 1 Sept. 1919.

Oficiul protopopesc ortodox român din
Făgăraș în conțelegerie cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.